

CATALUNYA SOCIAL

Organ d'ACCIÓ POPULAR

Any XII. Núm. 566

Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts.

4 juny 1932

Redacció: Portaferriassa, 13 bis
Telèfon 21160 - BARCELONA

PUBLICACIÓ
SETMANAL

Administració: Duran i Bas, 11
Telèfon 17605 - BARCELONA

Els fets segueixen les idees

La setmana passada fou per a Barcelona, i per a molts altres llocs d'Espanya, una setmana de preocupacions ombrívols. Altre cop s'anunciava per al diumenge, dia 29 de maig, un transtorn social amplexim, decisiu, un cop revolucionari-sindicalista dels més forts i extensos. I el nostre poble, encara que no hi creu gaire en aquests cops socials de teatre, es deixa portar un xic cap al pessimisme amb aquests anuncis constants de revolucions a terme fix i de transtorns socials estúpids i sense altra finalitat que justificar la manera de viure d'uns quants tristos pertorbadors i dissortats meneurs.

Permeteu que ens riguem de les revolucions a data fixada i a terme assenyalat amb l'exactitud de dies i hores. La història ens ensenya que no és pas així com neixen aquests moviments. Les revolucions són filles del carrer, i com a tals, necessiten comptar sempre amb un cert element d'espontaneïtat i de cosa improvisada. Quan les revolucions donen temps a l'autoritat perquè es prepari i perquè previngui totes les coses, són revolucions fracassades de bell antuvi. Ha d'ésser molt feble una autoritat perquè reixi una revolució anunciada a so de tabals i de trompetes.

A més, cal comptar que els propis organitzadors no tenen pas cap interès que la revolució triomfi. Tots sabem que per damunt d'Espanya planen avui uns quants subjectes que s'anomenen comunistes, els quals reben diner estranger — hi ha qui diu rus — a canvi de la seva feina de preparació revolucionària. Aquests individus, com a perfectes viuidors, són gent sense cap ideal, sense cap programa, si no és el d'anar tirant del mitjà de viure i anar fent veure que compleixen el seu paper.

¿I quines heroïcitats en voleu esperar, d'homes així? Ells han de justificar el diner que reben; i amb preparació revolucionària, això es justifica molt bé, sobretot per als ulls dels de fora de casa. Si així no fos, ¿ens dirien la data fixa dels seus moviments?; ¿ens anunciarien revolucions per a un dia determinat, donant lloc que l'autoritat es previngui i tingui les forces preparades per impedir el cop? Probablement, el propòsit d'aquests elements soi-disant pertorbadors no és altre que el de fer-se tancar

una temporadeta, justificant així, sense altre treball, tot el moviment i la seva actuació revolucionària (?).

¿Vol dir, de totes maneres, que aquestes actuacions malastrugues, immorals, produïxin cap bé ni a la collectivitat ni als individus? Tingueu en compte que les ciutats en pateixen, d'això. Quan a Barcelona s'anuncia, cada dos mesos, un moviment d'aquesta mena, la gent hi creu poc, però no deixa de tancar-se a casa, de prendre mesures de precaució, i, sobretot, no deixa de sentir un pessimisme gens estimulador d'energies de la vida civil. I, per altra banda, sempre hi ha una quantitat d'esperits senzills o de ciutadans necessitats que posa la seva confiança de renovació social en moviments utòpics i imaginaris i que, a la curta o a la llarga, acaba afiliant-se als rengles comunistes als quals va perdent la por d'altres dies. És així com el comunisme avança, i avança decididament.

Al camp i a la ciutat el comunisme fa estralls. Si demaneu a qualsevol dels afiliats què entenen per comunisme no us ho sabrà dir, probablement. Per ells, comunisme tant val com extremisme, d'última hora, com partit més avançat que tots. I camp i ciutat aporten al moviment una força inconscient que mai no tindria. Hi ha, sobretot, a Catalunya, un agrupament, el "Bloc Obrer i Camperol", que durant els darrers mesos ha adquirit relleu insospitat. No hi ha dia que delegats d'aquest agrupament no visitin un nombre de poblacions catalanes — sobretot en determinades contrades, com la de Tarragona, per exemple, — no prediquin els seus ideals en petit comitè i fins en grans reunions, i no deixin constituïda una delegació local. I el treball fa temps que dura, a ciència i paciència de l'autoritat, i la llavor no trigarà a produir la seva flor i el fruit corresponent.

I nosaltres demanem: si tota propaganda és lícita, si tots els ideals, fins els més destructors, es poden predicar i escampar lliurement, ¿quin resultat volem esperar? És l'eterna qüestió. I no hi ha cap dubte que, o ha de fallar la lògica o els ideals sembrats han de produir, en època més o menys llunyana — no massa llunyana, potser — el seu resultat. La idea i el fet tenen un encadenament segur i fins ràpid. I

voler deixar que la idea s'escampi i llavors voler tallar els seus resultats equival a no conèixer la naturalesa humana, més lògica que el pensar de molts homes de govern, o a practicar una política d'anar tirant i prou, sense establir les oportunes defenses de la societat.

Si la propaganda comunista continua, ¿com voldrem ni podrem, el dia de demà, evitar els seus estralls? Per ara, ens anem rient de les revolucions a terme fix i l'autoritat les va dominant, però pot arribar un moment que ni una cosa ni l'altra siguin possibles.

Fantasies evangèliques

Simó Pere

PER JORDI ARNAU

X

I tots van quedar plens de l'Esperit Sant

A Jerusalem no hi ha sinó un tema únic de conversa: si Jesús era o no era un profeta, si va ressuscitar o no, si suara se n'ha pujat al cel o si tal cosa és una falòrnia més. Val a dir que els enemics de Jesús s'amaguen i callen, així com els amics sostenen la conversa amb fermesa i asseguruen que Jesús, més que profeta, és Fill de Déu, posat que cap profeta no ha ressuscitat i Jesús sí. L'han vist a Galilea i l'han contemplat alçar-se fins als núvols des del cim de la muntanya de les olives.

Precisament ara a Jerusalem hi ha gairebé tots els amics de Jesús. La casa de Llätzer a Betània és plena. Eunomos ha llogat una casa prop de la Porta de les Ovelles i de la piscina de Betesda i allí donava hospitalitat a més d'una dotzena de galileus pobres que havien vingut a presenciar l'ascensió del Senyor. Una cosa així ha fet Dina, la rica samaritana que va conèixer a Jesús prop del pou de Jacob. Les cases de Josep d'Arimatea i de Nicodemus estan transformades en hostals. Els centurions Cassi i Longin no s'han quedat amb llurs cases buides, com tampoc Joana Chusa i Seràpia, la que havia eixugat amb un sudari el rostre del Senyor en el camí del Gòlgota. També Deli havia instat a Eunomos que en la seva pobra casa li deixés tenir un parell d'hostes que caldria que no estessin avalsats a gaires comoditats.

El cenacle estava convertit en temple on es guardaven les relíquies dels pans alisos transmutats en el cos de Jesús i en les habitacions annexes s'hi encabien la Mare de Jesús amb dues o tres dones de la seva companyia habitual, els onze apòstols i alguns dels més íntims deixebles. Ningú no parlava de meu ni teu: els que tenien mantenien els altres.

El dissabte, després de l'ascensió, es va passar la consigna entre totes aquestes petites comunitats de fugir del tracte del món i passar bones hores en oració. El Senyor els havia promès l'Esperit Sant i els havia donat instruccions sobre la manera d'esperar-lo. Alguns incircumcisos, per raó de no ésser jueus, es circumcidaren, pensant que per ésser deixebles de Jesús calia abans fer-se afillats d'Abraham, prenent aquell senyal: entre ells Eunomos el grec i Deli el gal·lic.

Eunomos frisava per dialogar amb Simó sobre la seva dèria de cercar adeptes a Atenes i a la mateixa

Roma. Aquella llum, pensava, havia d'enlluminar tot el món; la veritat, es deia, ha d'ésser patrimoni de tota la humanitat; aquells dies, però, eren dies d'expectació poc adequats a converses i més poc encara a disputes. Calia esperar una hora propícia; però Eunomos no es podia oblidar d'allò que digué Jesús als deixebles, abans de la separació, quan aquests li preguntaren si era ja vingut el temps de la restauració d'Israel. Eunomos no n'havia perdut ni una paraula. Jesús havia fet per resposta: "No és per vosaltres saber els temps ni els moments que el Pare té reservats al seu poder: rebreu la froça de l'Esperit Sant i sereu els meus testimonis a Jerusalem, a tota la Judea i a Samaria i per tots els confins de la terra." Per tots els confins de la terra volia dir que no els havia d'aturar cap mena de frontera i que s'havia de saltar per damunt de totes elles. Ho veia clar.

El segon dissabte després de l'ascensió es va fer circular una comunicació de Pere, notificant que Matias havia rebut l'episcopat que l'Isariot s'havia perdut per la seva prevaricació i que calia perseverar en l'oració i intensificar-la perquè el gran dia de la vinguda de l'Esperit Sant estava a punt d'arribar.

Aquest gran dia fou l'endemà. Encara el sol no havia pujat una quarta part de la seva carrera diürna que una ventada sobrenatural penetrava totes les cases habitades pels amics de Jesús i omplia les ànimes llurs d'una fe i un coratge que mai no havien sentit i tots ells, com impulsats per una força sobrehumana, es llançaren als carrers en direcció del cenacle, endevinant que allí havia d'haver passat alguna cosa extraordinària. A ells s'ajuntaren molts centenars de persones encuriosides per aquell moviment desacostumat i desitjoses de saber què era i en què pararia tot aquell rebombori. Allí en el pòrtic del cenacle estaven drets els dotze apòstols. Llurs cares estaven transfigurades de llum i de fervor, sobre llurs caps flamejaven sengles llengües de foc, la més grossa i la més lluminosa es veia sobre Simó Pere, que posat al bell mig tenia alçada la mà dreta en actitud de parlar. I de quina manera parlava! Eunomos es va quedar sorprès en sentir que Simó Pere, el pescador de Betsaida, parlava la llengua de la Grècia i girant-se a Deli, li va dir:

— Parla la llengua de la meva pàtria.

I respon Deli:

— No, que parla el llatí de Roma.

I un foraster intervingué en la conversa:

— Jo entenc que parla com els de la Frígia.

I era el cas que cada u el sentia parlar en la seva pròpia llengua: els Parts i els Medranites i els Elamites i els que habitaven la Messopotàmia, la Síria, l'Armènia, el Pont i l'Àsia, la Frígia i la Pamfília, l'Egipte i el Cirene i els Romans, els Cretesos i els Alarbs i tots estaven admirats i deien: "No és galileu, aquest que parla? I com és que cada u de nosaltres el sent parlar en la nostra llengua na-diua?"

I entremig d'aquesta general estupefacció Simó Pere es feia sentir de tothom clamant:

"Aquí teniu allò que digué el profeta Joel: en aquells dies ompliré del meu Esperit els meus servents i les meves serventes i profetitzaran..."

"Fills d'Israel, escolteu-me! Jesús de Natzaret era un home que Déu us va assenyalar amb el seu poder, prodigis i miracles i vosaltres l'heu fet morir..."

"I Déu ha ressuscitat aquest Jesús i d'això tots nosaltres en som testimonis..."

"Feu penitència i feu-vos batejar en el nom de Jesucrist i rebreu el do de l'Esperit Sant..."

I les paraules de Simó Pere, ja virtut de l'Esperit Sant, arribaven a totes les orelles i penetraven les ànimes i molts milers dels que escoltaven s'ajuntaren als apòstols i deixebles, disposats a tot per tal com volien ésser seguidors de la doctrina de Jesús.

I mentre que la multitud se n'anaven a les piscines a rebre el baptisme de mans dels deixebles, dos

homes disputaven i gesticulaven en un recó de la plaça. L'un era Eunomos, el grec, i l'altre un jove net de llinatge israelita, de la tribu de Benjamí, nascut a Tars de la Cilícia, anomenat Saul.

I Eunomos li feia:

— Saul, Saul; la Sinagoga és petita per aixoplugar tot el món. Jo he conegut el Crist abans de morir i l'he vist ressuscitat: la seva doctrina no té aturador; és endebades resistir la força de l'Esperit Sant.

I Saul, amb els ulls plens de foc i ràbia, li respon:

— També vós us heu deixat enganyar, vell filòsof, per aquests homes plens de most?

— No és el most que parla per llurs boques sinó la paraula de Déu. Creu-me; asserena't i anem a batejar-nos a la piscina de Betesda.

— Jo sóc jueu de la tribu de Benjamí, circumcidat als vuit dies de la meua naixença; no com vós que heu pres el senyal a les vostres velleses. Sabeu que em dic Saul, i jo us juro pel nom que porto i per la Sinagoga de què sóc fill i pel meu patriarca el fort i el terrible Benjamí que la Sinagoga, immortal com és, ha de prendre una venjança implacable contra aquests prevaricadors.

— Saul, Saul; és la mateixa resplendor de la llum nova que t'encega.

— Eunomos; és la ira per la glòria del Déu d'Abraham que m'arbora. Jo alçaré tot Israel contra vosaltres.

(Continuarà)

Coses del temps

PER MN. LLUÍS G. PLA

¿La llei de Defensa de la República, fins on la portaran?

La mentalitat típica de bona part dels *parlamentaris* que l'esquerrisme sectari ha tramès al Parlament d'Espanya es manifesta cada vegada més com a expressió fidel de la caverna. És la veu que s'aixeca de sota el dolmen on sestegen els lluers i on, per mica que esgratinéssim, trobaríem la destreta de sílex lligada amb jonques a un tartany de cartellatge o a un boscai de roure. No desconfiem que, en trobar-la, la veiem a certes mans.

Cavernaris autèntics, aquests "diputados" estil Martín de Antonio o Pérez Madrigal, no consenten ni una simple i normal contraposició doctrinal o teòrica als seus primitius conceptes antediluvians. O sinó, les proves: Martín de Antonio (a casa seva el coneixen) es permet insultar el senyor Bisbe de Segòvia en ple Parlament perquè el prelat ha dit, en una Pastoral recent, que el matrimoni civil és un concubinat. Per aquest fet demana que s'apliqui al senyor Bisbe la llei de Defensa de la República. ¿Tan poc segura està la República que una actualització de la doctrina del dret canònic i de la història perenne de l'Església la pugui fer perillar?

Ho sap tothom que el matrimoni entre cristians és, sense el vincle sacramental, un simple concubinat, per aparença o força legal que se li vulgui atorgar pel poder civil. I el fet que un senyor Bisbe ho recordi simplement en un document pastoral

no és sinó una afirmació de la doctrina tradicional de teòlegs i canonistes catòlics que no és cap insult per a ningú i sí una oportuna admonició o recordança als creients perquè visquin previnguts contra la creixent onada de sectarisme que empenyen molts dels dirigents actuals de la República que, cada dia més, ve resultant la república d'uns *pocs* contra de *molts*, en l'aspecte concret de la religiositat almenys.

¿Fins on portarien la llei de defensa aquests diputats *agraïts*? La llibertat, arbitrada per certa gent, es queda que ni la coneix la seva mare... de tan desfigurada i desacreditada i despintada.

No cal oblidar res del que passa. La contesta legal oportuna, pot esdevenir, al seu dia — si hi ha memòria, — un succés magníficament al·ligonador.

R E L O J E R I A

MAURER

R^a CATALUNYA 52 fr. KURSAAL antes AVINO 38



**Proveïdors del
Foment de Pietat**

El Corpus llençat als cans

PER R. RUCABADO

*Vere panis filiorum
non mittendus canibus.*
(Seqüència de Corpus.)

No va per Barcelona el present article, per bé que la nostra ciutat, cap i casal dels mèrits i dels disbarats de Catalunya, en tingui la culpa remota. Va per les viles i ciutats de Catalunya, moltes i molt il·lustres, on les fàbriques, el dia del Corpus Christi, van treballar. És la primera vegada que un escàndol així estrema l'aire sagrat de la solemne festa; la primera vegada que damunt de la ginesta odorant plouen les bolves de carbó de les xemeneies sacrílegues; la primera vegada que el gran dijous eucarístic i popular, expansió d'alegria i santedat, era a la nostra terra esborrat del calendari fabril i la primera vegada que els homes i les noies obreres, amb vestits de feina, petjaven el curs abans florit de Nostramo; la primera vegada de foradar amb xiscle ofensiu la profana sirena del "vapor" aquella calma de la tarda reservada per a les campanes de la processó. L'Estat laic laïcitzà el dia per als seus centres i oficines, però no obligà al treball dels particulars, perquè a això, a la profanació obligatòria i general de les festes sagrades només s'hi és arribat a la Rússia soviètica. El treball de les fàbriques a moltes poblacions el dia del Corpus, per bé que oficiosament desitjat i preparat, hàbilment reduït a una qüestió econòmica, és obra que cau de ple i amb pes enorme damunt de la responsabilitat patronal. Per feblesa davant els sectaris o per gasiveria davant d'una pèrdua econòmica, s'ha fet perdre ço que no s'havia perdut mai: el respecte a la més sacra i estimada de les festes, el respecte del Corpus. I fent cantar aquesta vegada els laudes als enemics de Crist, Corpus ha estat trepitjat per patrons i sectaris a la una. I s'ha llençat el Corpus al cans, als anarquistes, als sindicalistes, als comunistes. S'ha llençat el Corpus als blasfems i als gossos.

"El pas donat amb la supressió de les festes de precepte, sense prèvia autorització de l'Església, vers la descristianització del poble, constitueix una notable victòria per tots els enemics de la societat cristiana." Aquestes i altres paraules justíssimes són d'un diari catòlic nostre, en comentar ara fa dos mesos (1) el mal pas donat pels elements patronals de Manresa en avenir-se a acceptar la supressió de la major part de les festes de precepte, amb ocasió d'establir el calendari de festes intersetmanals en la reunió tinguda a l'Alcaldia amb els diferents sindicats obrers. "La gravetat d'aquest fet", —segueix el comentarista— "a més de la profanació d'aquestes festes i consegüent ultratge a l'Església, radica en les conseqüències d'ordre social, derivades de l'èxit que comporta per part dels anarco-sindicalistes". Diu més avall l'anònim articulista, amb raó notable, que "les festes valen quelcom més que el diner que en elles podria guanyar-se" i termina amb aquesta observació ben seriosa: "Ara que es parla d'una propera campanya anticomunista curin els patrons de no prestar-se tan fàcilment a

fer el joc dels extremistes acceptant pactes com el que acabem de comentar." "No fem planer el camí al sectarisme", advertia En Josep M.^a Tusquets des del diari esmentat, la vigília de Corpus, a les cases de banca barcelonines. I de diversos cantons de Catalunya es venen sentint veus adolorides, en el que va d'any, deplorant o entristint-se per l'avenç de la irreligió, avenç secundat gairebé sense resistència per part dels patrons, i els patrons catòlics, que lliuren les festes als sectaris com qui dona del seu tros un augment de sou, sense veure ni advertir, que cap dret ni poder no tenen els patrons per a disposar d'unes festivitats que no són d'ells sinó de l'Església i del poble. Un estimat confrare mataroní clama perquè "per causa d'acord entre patrons i obrers, o millor dit, per una imposició dels dirigents de les organitzacions obreres, han profanat en diversos indrets dies de precepte com la diada de Sant Josep, com els passats Dijous i Divendres Sants. I amb aquest pas veurem —segons amb veu condolguada i lúcida pronostica— com es profanen les vinents diades de l'Ascensió, la diada típica de les primeres comunions d'infants i la gran diada del Corpus, la gran festa del triomf del Déu-Eucaristia". I conclou que urgeix "fer sentir la veu del poble sensat davant els dirigents de les associacions obreres i davant l'element patronal, que tant podria fer en aquest sentit, a fi que es reformin els pactes existents i el poble catòlic pugui respectar els preceptes de l'Església que són la seva voluntat". (2)

Un periodista catòlic de Sabadell escrivia, en veu amargant, després de l'última Setmana Santa: "Emportats d'aquesta folia que en el fons no és més que sectarisme, hem hagut de veure com en el dies Sants els xiulets de les fàbriques tallaven l'aire quiet d'aquestes jornades. Els obrers, sotmesos, acudiren als treballs i a les fàbriques com els altres dies, i passaven bona part de les hores augustes de la commemoració de la Passió de Jesús en mig del brogit dels telers i el brunzir de les contínues" (3). Un patró de recte sentir, don Vicents de Balanzó, predicant amb la paraula escrita a més de l'exemple, aixecava des d'*El Matí*, "un plany per la claudicació d'alguns patrons de l'art tèxtil en afer de tanta transcendència com la profanació de les festes transgredint els manaments de les Lleis de Déu i de l'Església, pecat que ben sovint el bon Déu puneix en aquesta vida, així com recompensa els pobles que l'honoren i esmercen els dies assenyalats per Ell i la seva Església a retre-li gràcies", plany ben dolorós referint-se a alguna de les viles industrials que foren les primeres d'implantar aquestos nous abominables pactes on "els obrers, malaconsellats, han proposat, i els patrons, febles, han transigit, a la profanació de les festes de precepte intersetmanals" (4).

"Avui, diada del gloriós Patriarca Sant Josep, Patró de l'Església Universal —escrivia setmanes després l'editorialista d'*El Matí*— i en aquests moments en què la nostra Església s'ha de veure tan

cruelment afligida, hi haurà a la nostra ciutat un gran nombre de comerciants que, com si aquesta no fos una festa de rigorós precepte, tindran les portes obertes en espera d'un guany material que no es volen arriscar a perdre, ni a risc de perdre's ells mateixos per sempre."

"Pensin — afegia encara el confrare, — aquells patrons que no respectin com és degut el precepte eclesiàstic la terrible responsabilitat que contreuen. Perquè no és solament la pròpia la que ha de pesar damunt d'ells, sinó que a més, hi recaurà eventualment la de tots aquells qui, a causa de la imposició de llurs patrons, hauran hagut d'acudir al treball i s'han vist per aquest motiu amb dificultat no superada de lliurar-se a les obligades pràctiques religioses pròpies d'aquest dia." És el mal exemple inicial de Barcelona, incipient en el començ i en algunes indústries i obres isolades, que ha portat, prenent increment l'allau sectària complicada amb la culpable feblesa patronal, a l'abominació que les fàbriques — que donen treballant o parant caràcter decisiu al treball o a la festa d'una població — en moltes ciutats catalanes profanessin — cosa inoïda i sense precedents a la nostra terra — l'esplèndida serenor, la majestat del Corpus, amb el soroll i el fum de màquines i motors i calderes, amb la corrua d'obers privats de la festa, separats de la pau i alegria de la diada popular, separats del culte, la lliçó i l'eficàcia sobrenatural de la festa religiosa.

Hem assistit, doncs, a la nova comissió del pecat original de la indústria moderna, el pecat original de l'economia maquinista; la immolació de les festes a les màquines. La bona intenció, fins el bon cor mateix d'alguns patrons són insuficient defensa davant la temptació; la confessió catòlica de la major part, la consciència estricta d'alguns d'aquests patrons, resulten, de fet, febles i sense eficàcia, perquè els fets són més poderosos que les intencions, i els fets són pèssims. Pèssima és la corrupció dels òptims, segons la sentència antiga, i el fet que en moltes poblacions catalanes, algunes d'elles de viu ambient pietós, on domina una cultura catòlica i una aristocràcia intel·lectual catòlica, ni els patrons pertanyents a aquesta selecció hagin pogut resistir, i s'hagi produït l'escàndol formidable davant de Déu i dels homes, que uns catòlics als quals seria injúria deixar-los de tenir per conscients i fervorosos, hagin obert les seves fàbriques i cridat al treball el dia de Corpus, sense que la llei vigent ni l'autoritat civil els hi obligués, hem de reputar-ho un fet tristíssim, de malíssim averany.

¿Què hi fa, quina conseqüència social i ciutadana hem de deduir, si mentre les fàbriques treballen, l'altra gent omplen les esglésies? Si les fàbriques es moguessin aquell dia per imposició de l'Estat, el fervor de la gent pietosa, seria el signe alhora de la fidelitat i de la protesta. Però essent aquella pro-

fanació voluntària i no imposada, voluntària en el sentit de concertada o compromesa, fruit d'una combinació fatídica entre la iniciativa sectària dels sindicats i la indecisió, tímidesa o càlcul dels elements patronals, la responsabilitat de la festa profanada retomba sobre aquesta indecisió, feblesa o càlcul, i la deducció com a índex de resistència social és tristíssima.

Net i clar, l'astúcia sectària i laïcista acorrala els patrons vers aquest dilema: o bé obrir la fàbrica els dies de festa de precepte, o bé, si es tanca, pagar el jornal als obrers per ésser aquestes diades oficialment dies de treball. Però els patrons de les poblacions esmentades i alludides, han resolt el dilema acceptant l'escàndol públic i la profanació de la festa santa abans que el sacrifici pecuniari. Sens cap mena de dubte és injust el pagament de jornals d'una festa de precepte decretada, per abús de la legislació laïcista, dia laborable. Però moltíssim més injust és trepitjar una festa de precepte, trepitjar una diada d'importància altíssima en la tradició popular i en la fe religiosa, trepitjar la llinda del terreny sagrat, trepitjar els dominis de Déu.

Per això no hi ha excusa que atenuï el severíssim judici amb què la consciència religiosa i popular ha d'encausar els patrons responsables de la profanació de la festa de Corpus, per haver consentit a doblegar-se a una intriga sectària, per haver cooperat, amb esperit suïcida, al triomf social de la irrelligió, a l'espatllament de l'ànima dels obrers. Aquells patrons, cedint la festa del Corpus, han cedit ço que no és seu, han cedit el patrimoni que és intangible i sacre, de la Diada Eucarística, i han violat la festa religiosa, fent-la violar als obrers i al poble, que és ço que els enemics de Crist volien i desitjaven.

Jo sóc dels que creuen que les vagues, aquest terrible flagell de la vida industrial, i que la crisi i l'atur i manca de treball que en proporcions espantoses aturmenten els països civilitzats, són el càstig diví a les profanacions del diumenge i de les festes, profanació que caracteritza els primers temps de les indústries modernes, i que fou el primer pas de la perdició del proletariat, de la formació d'una massa obrera irreligiosa i rebel. Ara, en l'ambient fred i laïcista, tendeix a repetir-se aquell pecat original, i temem la renovada ampliació de totes les catàstrofes, de tots els càstigs providencials.

S'ha llençat al cans, als sectaris, el bocí sagrat, el preciós menjar, de la festa de Corpus! Ai, aquests gossos, tan bellament engreixats, quina gola més oberta, i quines dents, més famejants que mai!

(1) Un mal pas. *El Matí*, 5 abril 1932.

(2) *El Pensament* Marià, de Mataró. Reproduït a *El Matí*, 8 abril.

(3) *El Matí*, 27 març.

(4) *Les festes profanades*, per Vicents de Balanzó. *El Matí*, 22 gener 1932.



CAMISERIA - CORBATERIA - MITGERIA - GÈNERES DE PUNT

MAS i ROCA

CAMISERS

CASES ESPECIALITZADES PER A LA MIDA

24, Portaferrixa, 26 - Telèf. 17642 - BARCELONA - 16, Fontanella, 16 - Telèf. 12211

L'actuació pertorbadora dels extremistes

PER J. CIVERA I SORMANI

D'ençà de la proclamació de la República, els elements extremistes estan fent gran esforç per aconseguir el triomf de la revolució social. Quan el dictador tenia l'espasa alçada, els qui avui volen trasbalsar-ho tot, no s'atrevien ni a piular. No és cap secret que aquests moviments d'agitació són dirigits des de l'estranger. Les bombes i les armes que s'han trobat valen alguns milers de pessetes.

Els articles que s'han publicat en les publicacions de caràcter comunista de França i d'Alemanya, demostren a bastament que no són pas els comunistes espanyols els qui dirigeixen els moviments revolucionaris que sovint s'organitzen al nostre país.

No fa molt de temps digué un comunista rus que Espanya era un dels països més ben preparats per implantar-hi el comunisme. Més d'una vegada els comunistes russos han blasmat durament l'actuació dels seus acòlits espanyols. La qual cosa vol dir que ells són els qui donen les ordres que han d'executar els comunistes del nostre país.

Quan En Casanelles fou conduït a la frontera va anunciar que es preparava un moviment revolucionari i que ell tornaria victoriosament a Espanya. Com tothom sap En Casanelles és súbdit de Rússia i ha exercit durant molt de temps un càrrec públic en aquell país.

Fa pocs dies viatjaven en un tren de la línia del Nord un anarquista i la seva "compañera". Avui tots els propagandistes viatgen amb la seva companya. Casanelles viatjava també en unió d'una dona francesa. L'anarquista al qual alludim deia a la dona que l'acompanyava:

— Cal fer alguna cosa perquè, si no fem res, ¿què diran "aquells"? Cal fer un esforç per a fer una mica de soroll.

El dia que no es rebin diners de l'estranger, s'acabaràn els moviments revolucionaris. Tots recordem que els comunistes que foren detinguts amb motiu de la revolta de Figols, portaven de set a vuit-centes pessetes. Qui els va donar aquests diners? No seria difícil esbrinar-ho.

Afortunadament els nostres obrers, tan injustament bescantats, no han volgut secundar el moviment revolucionari. Ho hem dit diverses vegades i no ens cansarem de repetir-ho: Els nostres obrers no són coneguts a la resta d'Espanya. L'obrer català no té res a veure amb els pistolers ni amb els elements revolucionaris. El seu desprestigi li ve d'aquells temps que cada dia queia una víctima pels carrers de la nostra ciutat. En Martínez Anido ens podria alguna cosa d'aquells fets vergonyosos. Els nostres obrers no són professionals del crim. Naturalment que trobaríem entre els pistolers algun català, però això no vol dir que els obrers catalans hagin tingut participació en els crims execrables que s'han comès a la nostra ciutat.

En defensar els nostres obrers no volem pas dir que no siguin també dignes de consideració i de respecte els obrers no catalans que es pasten honradament el nostre pa de cada dia a la nostra terra. Hi ha obrers també digníssims que no són catalans.

Els qui viuen al marge de la llei són gent sense pàtria. Són el detritus de tots els pobles. Han tingut la dissort de caure molt avall, i no tenen forces per a sortir de l'abisme on han caigut. De vegades, en trobar-se en moments de perill, s'adonen del mal que han fet i es penedeixen d'haver obrat malament. En aquells temps que actuaven diverses bandes de pistolers, va caure ferit un individu molt perillós que comanava una de les dites bandes, i en ésser al dispensari es va voler confessar i va morir cristianament.

S'ha teixit una llegenda entorn d'aquells fets de trista recordança, que costarà molt de desfer. Els pobles, com els homes, tenen dues personalitats: la real i la que ha anat creant la llegenda. Quan visitem un poble ens adonem que és molt diferent de com ens l'havíem imaginat. Els llibres d'història sovint ens enganyen.

Trobaríem molts espanyols que creuen que tots els catalans coneixem el funcionament dels telers i que a Barcelona no es pot respirar de tant de fum que llancen les xemeneies de les fàbriques. Els catalans tots són fabricants i viatjants de comerç. Els nostres obrers porten una bomba sota el braç i una pistola a la mà dreta. Els infants catalans quan neixen ja saben de memòria la taula de multiplicar. Aquesta és la visió que certa gent té de la nostra terra.

Els pocs obrers catalans que encara creuen en el paradís comunista haurien de reconèixer que han estat enganyats. El comunisme no és tal com el descriuen els propagandistes a sou de la Rússia soviètica. Caldria que obrissin ben bé els ulls perquè ningú no els enganyés. Entre els obrers del camp trobaríem molt bona gent, que els ha intoxicat les publicacions comunistes. Cal fer un esforç perquè els obrers que han estat enganyats tornin a seguir altra vegada el camí dretur.

Cal que es fixin únicament en la vida que porten els qui són detinguts per llurs idees extremistes. Pel fruit coneixereu l'arbre. ¿Què us poden donar aquests homes violents que consideren lícits tots els mitjans per aconseguir l'expansió de llurs doctrines? No creieu en l'home que defensa un ideal amb la pistola a la mà.

És natural i lògic que l'obrer lluiti noblement per a fer triomfar les reivindicacions que es basen en la raó i la justícia. Ningú no li pot negar aquest dret. L'obrer no és un pària ni una màquina de producció. És lícit que els homes treballin per aconseguir el seu millorament social, però a condició que no perjudiquin els altres.

Si els obrers fan un esforç per allunyar els prejudicis que tenen contra la Religió, veuran com el catolicisme no és incompatible amb les millores socials que demanen. Els han fet creure que els catòlics són els enemics sistemàtics dels obrers, perquè la religió significa ordre i equilibri, i ells són partidaris del desordre i de la violència.

Feu un estudi comparatiu entre la civilització cristiana i la que voldrien fer triomfar els enemics del

cristianisme, i veureu com la nostra no és solament la millor sinó la més perfecta. El cristianisme ha ennoblit els pobles i els homes. Si triomfessin els adversaris del catolicisme tornariem altra vegada a a la incultura i a la barbàrie.

Un dia una guineu digué a les seves companyes:

— La cua és una nosa. ¿Per què la volem si no té cap utilitat? Proposo que ens tallem la cua. Les guineus que l'escoltaven es van indignar; i, quan es dis-

posaven a escometre-la, es van adonar que no tenia cua.

Els elements extremistes fan el mateix que la guineu de la falla. Diuen que la religió no té cap utilitat, perquè ells anant pel món l'han perduda. Sacsegeu-los i veureu com són buits per dintre. La religió és necessària a l'home. No oblideu que els qui no creuen en Déu creuen en el poder de les bruixes.

Campanyes admirables

Amb la paraula i amb la ploma

Si de vegades el descoratjament plana damunt nostre en veure com la devastació del sectarisme persisteix després d'un any de malifetes de tota mena, aviat desapareix si girem la vista a les campanyes que porten a cap, amb la paraula i amb la ploma, els homes defensors dels principis religioso-socials que feren gran i lliure la nostra pàtria i han de salvar-la i regenerar-la altra volta.

Aquestes ratlles van adreçades a cridar l'atenció dels nostres lectors sobre aquest fet encoratjador, que suposa altres fets preliminars igualment encoratjadors i admirables.

Ni els homes ni els elements necessaris per aitals campanyes no s'improvisen; i són molts i meritíssims els oradors i escriptors que avui dia estan consagrats a aquestes empreses de propaganda, i força importants els mitjans esmerçats en aquesta gran tasca.

Els treballs i esforços portats a cap per arribar a l'estat en què es troba avui a la nostra terra aquesta propaganda, ¿qui pot capir-los, ni ponderar-los i lloar-los degudament?

Amb lletres d'or escriuríem aquí els noms dels homes que han promogut i desenrotllat les admirables campanyes, *pro aris et focis*, que tenim a la vista, amb una sèrie d'èxits que es poden comptar pel nombre d'actes realitzats, ja gairebé innombrables.

I qui, essent catòlic i il·lustrat, no els coneix? ¿I qui, si és, a més, home com cal, no porta dintre el seu cor el nom dels apòstols d'aquesta nova creuada, i no els proclama benemèrits de la Religió i de la Pàtria, i no els lloa i beneeix tothora públicament, entusiàsticament?

Què menys podem fer per ells?

Els posposen els seus particulars interessos i les seves legítimes i moltes vegades necessàries comoditats, als interessos i les necessitats de la Religió i de la Pàtria.

Els exposen la seva vida i comprometen la seva salut i el seu esdevenidor, per tal de defensar la vida i procurar la salut i l'expandiment dels principis fonamentals de la civilització cristiana, virtualment compromesos pels homes que tiranitzen la nostra pàtria.

Però no n'hi ha prou d'això, caríssim lector. Hem de fer quelcom més, i estem obligats a fer-ho per deure de consciència indeclinable i per natural egoisme.

Qui de nosaltres no pugui, ni amb la paraula ni amb la ploma, secundar aquestes campanyes admirables, pot ajudar-les amb diners, amb serveis personals, amb proselitisme adequat; preparant els terrenys necessaris, fent atmosfera propícia a aquestes empreses, oferint als seus apòstols la pròpia llar, compartint amb ells els perills que es presentin, servint-los de cuirassa si és precís, per a salvar llurs vides; que tot això i molt més es mereixen i mereix, sobretot, la causa santa que defensem.

Gràcies a Déu, els treballs fets en pro de la Premsa catòlica no han estat endebades. Dóna ho de passar revista a les nostres publicacions periòdiques de tota mena. Una legió de ben bregats periodistes la serveixen heroicament. I diem heroicament perquè ni l'estímul d'una remuneració justa no els ajuda en els sacrificis que el duríssim ofici comporta. I cal pensar en això, i cal no abusar-ne, d'aquestes heroïcitats.

¿I què direm dels conferenciants, d'aquests homes abnegadíssims, heroics també, que donen el pit i exposen la vida en els fòrums ciutadans i en els mateixos conventícols dels impiadosos, per tal de combatre noblement les seves aberracions i propugnar els principis nostres, els nostres programes?

Non omnes sunt doctores, és veritat; però, ¿qui negarà que formen un estol brillantíssim, exemplaríssim, i d'una eficàcia social-religiosa admirable, decisiva, tal volta, si es veuen assistits eficaçment pels altres germans seus en la fe?

A nous temps, noves armes, hem dit. Ara escauen la ploma i la paraula, el vot i la propaganda. I les propagandes admirables de què ara parlem, amb la ploma i la paraula, es fan arreu per totes les entitats catòliques i socials de nostra terra i, d'una manera especial, per la renovellada Acció Popular, que, en poc temps, ha espargit, amb palès profit, la seva veu evangèlica en quasi totes les poblacions més importants de Catalunya.

I quines veus, bon Déu! Com si Vós, Senyor, haguéssiu encès en foc els seus llavis, com altres Isaïes, Us anuncien, Us prediquen, escampant la Bona Nova dels bons temps que s'apropen i ja fan batre els cors i enlairen les penses per Vós i a Vós, Senyor, amor i llum que regenerarà i salvarà el món modern, ferit de mort.

J. J. C.

Carnet setmanal

El problema de l'ensenyança. — L'Estat va organitzant la seva ensenyança laica i va bastint arreu escoles i edificis escolars. Per ara, aquesta ensenyança oficial no pot pas competir amb l'ensenyança de determinades congregacions religioses, ni molt menys.

Però suprimida una d'aquestes benemèrites congregacions i amenaçades les altres amb l'article 24 de la Constitució que els priva l'ensenyança, no tenim gaires esperances per al futur. Tardará més o menys, ja que els homes dirigents de l'Estat no tenen els ulls clucs i no s'atreveixen, per tant, a portar a cap la monstruositat d'aquell article 24, en aquest punt, mentre l'ensenyança oficial no sigui cosa distinta del que és, però arribarà un moment, amb aquestes Corts o unes altres, en què aquell article 24 serà una realitat dissortada. L'ensenyança privada està amenaçada de mort, o sense massa esperança per a l'esdevenidor. I no cal dir com l'ensenyança congregacionista encara està més malparada ja que té en contra un precepte prohibitiu de la Constitució.

Davant el fet transcendental que d'ací a uns quants anys tinguem generacions sense instrucció religiosa de cap mena, què pensem fer els catòlics? ¿És que tenim ja algun pla dibuixat? ¿És que ens hem preocupat com calia d'un afer tant transcendental? ¿És que, almenys, en les diverses diòcesis, d'Espanya s'han constituït ja comissions per a tractar d'aquest important afer?

Nosaltres entenem que caldria seguir dues tàctiques alhora (salvant sempre les direccions de les autoritats i el criteri de les persones enteses en la matèria): una, la tàctica merament defensiva, principalment política, consistent en aprofitar tota avinentesa per tal que l'article 24 de la Constitució es dilati el més possible i que, quan en vingui l'aplicació, pugui aplicar-se al menor nombre d'entitats. Altra tàctica és la constructiva, és a dir, la que ha de tendir a procurar la constitució de l'escola catòlica davant la laica de l'Estat. I qui diu l'escola catòlica, diu la Universitat catòlica, doncs és cosa sabuda que, mentre no la tinguem, no tindrem el centre d'alta cultura que ens ha de proporcionar el material científic i pedagògic per a tota mena d'actuacions en aquest camp.

El problema és difícil, en conjunt. Però cal començar-lo d'una o d'altra manera. I ha començat ja, aprofitant, gràcies a Déu, les reserves que encara ens resten i que són ben profitoses.

Per exemple, a Barcelona s'han donat ja classes de Religió — suprimides dels centres oficials, Instituts i Normals — per professors ben competents i per a estudiants de segona ensenyança i normalis-

tes. I han estat ben concorregudes. I sabem que per al Curs acadèmic vinent s'organitzen altres estudis en aquest sentit, complementaris dels de les Normals i Instituts. ¿Es procura fer el mateix arreu de la terra catalana?

A hores d'ara s'han pensat ja els Rectors i Comités parroquials d'Acció Catòlica tot el necessari perquè en la respectiva parròquia sigui un fet l'ensenyança del Catecisme que s'ha suprimit de les escoles nacionals de primera ensenyança? Car és evident que no n'hi ha prou amb el Catecisme dominical, un xic rutinari; almenys, ha d'ésser diari l'ensenyament!

I així per l'estil. Sabem de molts catòlics que han complert amb el seu deure en aquesta hora transcendental i han aplestat capitals per a la constitució d'escoles, amb edifici i dotació suficients. Són aquests casos extraordinaris, és evident. Però són casos que si tots tenim idea del deure poden sovintejar més del que sembla.

L'essencial és la preocupació per l'escola. Avui encara el nostre poble és religiós. El dia en què dues generacions hagin estat educades per les escoles de l'Estat, laïques — i qui diu laïques, diu antireligioses, — no tindrem aquestes reserves populars amb què avui sortosament comptem. ¡I quina responsabilitat més tremenda per aquesta nostra generació, catòlic i amics!

L'Estatut i el primer Parlament de Catalunya. — Un cop aprovat l'Estatut — i ara ja es dona com a cosa feta, encara que puguin sorgir les dificultats conseqüents en el Parlament respecte d'algun punt concret — haurem d'anar a la constitució del primer Parlament de Catalunya.

Hora transcendental per a tots, catalans i catòlics! Hora de possibles conseqüències transcendents, tal vegada per a molts anys i qui sap si per a sempre! Perquè d'aquest Parlament ha de néixer la Constitució de règim intern de Catalunya i n'han de sorgir estructurats tots els nous serveis que de llavors enllà restaran incorporats a la vida catalana.

Si la Constitució i les lleis fonamentals del règim català no són obra de tots els catalans, ens trobarem que la vida interior de Catalunya no es normalitzarà mai; ens trobarem en perpètua lluita civil; ens trobarem que des del primer moment del naixement del règim autòndmic uns catalans haurem d'ésser revisionistes de l'obra dels altres. I és evident que els qui estimem Catalunya no podem pas anar per aquests camins ni desitjar-li aquest esdevenidor. Cal demostrar amb fets l'amor a la terra, i el sotmetre-la des del primer moment a una ideologia sectària i fer de la ideologia d'un partit obra catalana, no pot pas demostrar aquell amor ni aquell afecte.

I el fet que el sufragi femení sigui bandejat en les primeres eleccions catalanes; i que encara el President no hagi dit el sistema que pensa emprar per a les eleccions del primer Parlament català, són

Abans de fer les vostres INVERSIONS EN VALORS consulteu les seves garanties, característiques i perspectives

L. GOMIS

Corredor de Canvi i Borsa

Fontanella, 15 - Barcelona

SERVEI GRATUIT D'INFORMACIO SOBRE TOTA CLASSE DE VALORS

Amb URODONAL

S.S. Pio X va ésser curat del reuma i de la gota



Elegit per l'eminent home de ciencia Prof. Dr. Marchiafava, com el disolvent més perfecte de **l'ácíd úric** pel tractament de S.S. Pio X, l'**URODONAL** específic per excel·lència de totes les afeccions de caràcter artrític: **reumatisme agut i crònic, mal de pedra, gota, ciática, mal de ronyons, neuralgies**, ha sigut adoptat en el Palau Pontifici i els seus propietaris, Els Establiments Chatelain, nomenats:

Proveïdors del Vaticà.



Flasco triple cabuda per a una cura
Economia de Ptas. 4'25 sobre
preu de 3 flascons.



Envío **gratuit** de la obra "Por qué la sangre cargada de ácido úrico es un peligro" pel Dr. Faivre, enviant aquest cupó baix sobre al

Dipòsit General de l'URODONAL

APARTAT 718 - BARCELONA

Sr..... Carrer..... C. S.

Població..... Província..... 30



coses que tenen escamats, i amb raó, els catalans de bona fe. Cal ésser clars en aquest moment transcendental. I cal dir les coses pel seu nom. Si els catalans ens sentim malament dins l'Estat espanyol en molts aspectes per manca de llibertat col·lectiva, ¿com ens hauríem de sentir dins d'un Estat català que ens oprimís volent fer les lleis com a cosa de partit, sense la corresponent representació dels altres?

Esperem que el seny s'imposarà i que tot el que es faci es farà de cara a Catalunya, i no pas de cara a un partit polític determinat.

Pensem, catòlics, que encara que el problema de relacions amb l'Estat respecte a qüestions religioses hagi estat eliminat de l'Estatut, aquest conté el referent a ensenyança. I com pensa i obra la Generalitat en aquest transcendental afer, bé ho diuen prou els antecedents del seu ensenyament normal!

És urgent una campanya anticomunista. — Ens arriben notícies bon xic desoladores de la difusió del comunisme al camp. I ens n'arriben amb referència a les terres catalanes, ja que no cal tractar de com està el problema en terres andaluses, per exemple.

Ens diuen els nostres comunicants que en determinats indrets de la nostra Catalunya és palès el moviment de difusió de teories anàrquiques i comunistes, i que, encara que els camperols moltes vegades no saben ben bé el que vol dir comunisme, es van deixant portar per aquell vent extremista que, sense massa consciència, fa anar els homes d'un extrem a l'altre del viure social. Això porta com a conseqüència un estat social força perillós i, sobretot, un esdevenidor ben enigmàtic. En molts llocs els partits esquerrans de Catalunya han perdut gran part del seu prestigi anterior perquè el comunisme els ha arrabassat la gent. I aquesta gent resta amb un esperit negatiu ben promunciat i no posa les seves il·lusions sinó en la destrucció de tot l'existent, fins i tot d'allò que representa la base de la nostra civilització. Ignorància i mala intenció en el fons; bona fe, en canvi, per a deixar-se portar de gent afalagadora i sense consciència de cap mena.

I el mirallet per explicar els avantatges del comunisme continua essent Rússia. Els camperols es creuen tot el que se'ls diu respecte de Rússia, sempre que ho digui la gent per a ells no suspecta. En canvi, la veritat de Rússia, l'estat de tirania de la massa, l'estat d'esclavatge dels russos, vist i conegut avui tant com la nostra pròpia casa, això no se'ls diu, als camperols; i quan algú en parla en aquest sentit de veritat, procuren dir-li farsant i mentider, desautoritzant la seva intervenció en l'afer.

Però a tot això cal cercar-hi remei, abans que sigui tard. I el remei hauria de consistir en una campanya anticomunista serena, desapassionada, dient i demostrant la veritat del fet rus i fent-ne veure els seus estralls. Sortosament, la nostra propietat es troba ben repartida i no ha d'ésser difícil despertar, si més no, l'instint de propietat en els terratinents del camp.

Però cal que la campanya sigui ben dirigida, veritable i sense esclats de passió ni d'odi. Una campanya serena, amb dades a la vista, amb gràfics si convé, perquè la veritat arribi a totes les esferes del nostre viure. Tan sols així es pot combatre aquesta

tendència comunista, que no és altra cosa que un extremisme inconscient per part d'aquells que creien en la República com un mitjà de solucionar tots els problemes pel camí del mig i com un mitjà de trobar la felicitat a cada cantonada de carrer.

Per aquesta campanya es necessitaria constituir una potent entitat; amb elements de personal i de diner indispensables; i es necessitaria un xic d'esperit de sacrifici perquè les publicacions de tota mena arribessin al camp i a la ciutat, amb el fi de treure la bena dels ulls dels qui la hi portin, que no són pocs, dissortadament.

França ha hagut de portar a cap una campanya anticomunista. I a casa nostra no ens restarà altre camí per a pacificar la nostra gent. Sortosament, tenim encara moltes reserves socials en aquest sentit. Però cal aprofitar-les, i aprofitar-les amb traça i discreció. El contrari ens podria, com tantes altres vegades i en tants d'altres problemes, fer arribar un xic tard.

Llibres nous

La ideologia de Maluquer. — Discurs llegit a l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació, de Madrid, l'11 de maig de 1932, per Alvar López Núñez. — Madrid, 1932.

En unes quantes pàgines, plenes d'elegàncies espirituals i redactades amb la bellesa literària que li és ben pròpia, el senyor López Núñez dibuixa, amb ratlles generals i ben traçades, la ideologia del malaguanyat senyor Josep Maluquer i Salvador, l'home apòstol de les assegurances socials a Espanya, creador de l'Institut Nacional de Previsió.

Deixeble aprofitat i company del mestre, l'autor d'aquest discurs ha copsat bé les característiques d'aquell esperit selecte, d'aquell home que passà tota la vida obsessionat pel bé dels humils i que creà un sistema d'assegurances els avantatges del qual han de trobar-se a mesura que el temps passi i les circumstàncies demostrin la seva solidesa i la seva elasticitat alhora.

Ple d'afecte pel traspassat, ens fa veure tot el que l'Acadèmia de Jurisprudència li deu i el que li deu l'obra de la Previsió a Espanya. I nosaltres, que tenim la sort de comptar entre els catalans el senyor Maluquer i que tenim la joia que les bases d'aquella obra de Previsió es tracessin en la casa pairal dels Maluquer a Sant Joan Despí (destinada per la Caixa de Pensions a Museu de la Previsió), hem de mostrar-nos doblement satisfets de l'elogi del senyor López Núñez.

El final del discurs, on es conta la vida de Maluquer a la Clínica del Pilar, quan ja, abandonat a la idea d'una mort propera, el gran home deixà llibres i actualitats per a no fer més que vida espiritual, és tot un poema d'emoció i finor espiritual i religiosa. Bé fa l'autor de cercar-hi les bases en el franciscanisme del senyor Maluquer; en cap altre lloc no podia pouar el senyor López Núñez tan bé com en la doctrina del Poverello, les forces anímiques dels darres dies del gran Maluquer, figura més gran cada dia i destinada encara a engrandir-se més i més.

J. M. C.

Butlletí d'ACCIÓ POPULAR

El treball i l'obrer en la Constitució espanyola

Del nostre col·lega madrileny *El Debate* copiem les ratlles següents:

"Organizada por el "Grupo de la Democracia Cristiana", ha dado una conferencia en Madrid y sobre el tema que encabeza estas líneas, el publicista doctor don José M. Gich, profesor de la Escuela de Administración de la Generalidad de Cataluña y director de CATALUNYA SOCIAL. Hizo la presentación del orador don Severino Aznar.

"Empieza el conferenciante diciendo que, con Maragall, desea traer hoy aquí una palabra viva, llena de verdad y sinceridad. ¡Pero es tan difícil tratar con sinceridad de la Constitución, hija de un ambiente pasional y sectario!

"Pasa luego al estudio de las cualidades de la Constitución externa, en perfecta ecuación con la interna de cada pueblo, mostrando las perfecciones que el Cristianismo trajo a la historia política del mundo. Tras una rápida disquisición sobre el predominio de unas y otras escuelas en las Constituciones del 19, hace ver cómo ha cambiado la característica de los textos constitucionales de hoy, predominando en los mismos la nota social.

"Estudia, luego, el tipo de Constituciones de la post-guerra, desde el punto de vista social, clasificándolas, según la nota social, en dos grandes grupos. Cita multitud de textos de las Constituciones actuales, destacando sus características en lo que se refiere al trabajo y a la mejora social de los obreros.

"Entra el conferenciante en el estudio de la Constitución de la segunda República española, indicando sus características como texto desigual, antiliberal y social. El artículo primero le merece comentarios un tanto duros por representar una tendencia de grupo o de clase, cuando no una nota verbalista, tan inútil como peligrosa. El art. 46 es asimismo tema de estudio del disertante, haciendo a propósito del mismo un estudio del programa social que comprende; así como el del art. 47, a propósito del trabajo en el campo. También es objeto de la atención del conferenciante el aspecto internacional del derecho obrero, según el texto de la Constitución; así como el régimen en que pueden quedar las reformas sociales, y, especialmente, los seguros de esta clase, según la separación entre legislación y ejecución, cuando sean un hecho los Estatutos de la vida regional.

"Termina el disertante su conferencia felicitándose por esta nota social, destacada en la Constitución, a cuya nota no es ajena la escuela social católica o democrática cristiana, después de cincuenta años de difusión de su programa.

"El conferenciante fué muy aplaudido."

El Sindicat de Dauradors

El Sindicat de Dauradors, adherit a ACCIÓ POPULAR, ha circulat als senyors Rectors i Comunitats religioses, el següent comunicat:

"Reverend Senyor:

"Els membres d'aquest Sindicat catòlic, adherit a ACCIÓ POPULAR, modestos artífexs que han con-

sagrat la seva vida a embellir els temples cristians, cooperant amb el seu treball a llur esplendor, sofreixen una intensa crisi de manca de treball que els porta a la més aflictiva situació.

"Per això acuden amb tot el respecte als Reverends Senyors Rectors i Comunitats Religioses a fi de pregar-los que amb la seva paraula apostòlica moguin els fidels, sempre caritatius, perquè l'art catòlic no decaigui, fent obres i particularment restaurant altars i imatges, algunes de les quals estan necessitades d'aital restauració, per així remeiar la nostra situació de manca de treball.

"Amb la més sincera gratitud, ens repetim de V. affms. s. s. q. b. s. m."

ACCIÓ POPULAR en fer-se seva la petició que precedeix, es permet recomanar als Reverends Senyors Rectors i Comunitats Religioses que es dirigeixin per a l'execució dels treballs de què es tracta al Sindicat de Pintors d'Escultures i Dauradors, adherit a ACCIÓ POPULAR (domiciliat a Portaferrissa, 13 bis, pral.), que té un fi de pacificació social d'acord amb les normes de l'Església i que contrasta amb el dels adherits a associacions d'ideologia antireligiosa.

Una carta de l'Excm. Sr. Bisbe d'Oviedo

ACCIÓ POPULAR va trametre al seu il·lustre amic i soci, l'Excm. Sr. D. Joan Bta. Luis Pérez, Bisbe d'Oviedo, un missatge de felicitació amb motiu d'haver estat nomenat per la Santa Seu Consiliari General de l'Acció Catòlica Espanyola.

L'insigne Prelat s'ha dignat correspondre amb una efusiva lletra la benedicció i encoratjament, lloant les tasques d'ACCIÓ POPULAR i referint-se especialment al Secretariat Social.

Homenatge al Dr. Griera

La Premsa catalana s'ha fet ample ressò de la recent distinció atorgada al Dr. Antoni Griera, per la Universitat alemanya de Würzburg.

Amb aquest mateix motiu, el Comitè Hispano-Aleman de Barcelona va dedicar a l'il·lustre filòleg un homenatge que es celebrà al domicili de l'Excm. Sr. Marquès de Caldes de Montbuy.

Corpus Christi

Fou veritablement esclatant aquest any la glòria del Corpus, en els temples i en les vies públiques de la ciutat endomassada. Esplèndida manifestació de fe que posà de relleu la profunda espiritualitat del nostre poble.

ACCIÓ POPULAR, que oportunament es féu ressò de la campanya tan encertadament iniciada per les benemèrites Junes Diocesanes d'Acció Catòlica, constata amb satisfacció l'èxit assolit pels catòlics catalans.

ACCIÓ POPULAR i el sufragi

Per part d'extensíssims i respectables sectors —polítics uns, apolítics els altres— es ve portant a terme una intensa campanya en pro del vot femení i de la representació proporcional, conquestes ciutadanes que són posades en entredit per l'actitud inconcebible del President de la Generalitat.

ACCIÓ POPULAR, deslligada de tot partit polític, però aspirant a la defensa de la Religió i de la justícia social, amb les armes de la ciutadania, uneix la seva protesta a la dels que clamen contra aquest nou atropell de què es vol fer víctima al poble veritable, impedint que manifesti les seves idees i sentiments, tan contraris al sectarisme i a la demagògia imperant.

Secretariat Social

Amb èxit encoratjador van iniciant-se les tasques del Secretariat Social d'ACCIÓ POPULAR, essent ja bastantes les consultes resoltes.

A més, el Secretariat té en estudi interessants projectes de mutualitats de previsió social, que farà conèixer oportunament als nostres socis, delegacions i entitats adherides.

SALLENT

Hem rebut l'agradable visita d'una comissió de sallentins, que es proposen d'establir en l'esmentada localitat una Delegació d'ACCIÓ POPULAR.

REUS

L'activitat d'aquesta Delegació és exemplaríssima. Recentment ha organitzat un notable cicle de confe-

rències, a càrrec de l'illustre canonge de Tarragona Dr. Rial, les quals han obtingut un gran èxit. Ha constituït també la seva Secció de Propagandistes i té projectes de caràcter social molt interessants.

BLANES

Igualment, els socis d'ACCIÓ POPULAR de Blanes s'han emprès amb accelerat i encoratjador dinamisme una intensa tasca d'apostolat. El passat dimecres es celebrà una conferència a càrrec del nostre Vice-Secretari Sr. Joan Blanch i Boés, sobre l'interessantíssim tema: "La família i la qüestió social".

AGRAMUNT

Demàs, diumenge, si Déu vol, tindrà lloc la inauguració de la Delegació d'ACCIÓ POPULAR a Agramunt. Parlaran en aquest acte els Srs. Jaume Tarés, Francesc Ribelles, Salvador Tintoré i Àngel Marqués.

SANT JULIÀ DE VILATORTA

En l'acte de propaganda catòlica celebrat darre-
rament a Sant Julià de Vilator-
ta, hi prengué part,
en nom d'ACCIÓ POPULAR, el jove orador Sr.
Ramon Almeda.

Oficina romànica

(Secció de llengua literària)

CONSULTES

Cons. 72. — És encertada aquesta redacció de peu d'anunci: *Plaça del Pi, enfront l'església?* — P. G.

Resp. — 1. Ens fa tot l'efecte que tenim davant una calca disfressada d'un patró castellà. L'expressió catalana espontània fóra: *al davant de l'església*, o *davant mateix de l'església*, o *davant per davant de l'església*. Enfront l'església segurament ha sortit del patró castellà *enfrente de la iglesia*, canviant *enfrente* per *enfront* i eliminant la preposició *de*, com vol ésser llei de la sintaxi d'ara. Però tot i aquest retall, el caient és ben castellà, i són preferibles les maneres espontànies abans senyalades, que no tenen res de castellà, com es pot veure per la contraprova de la traducció: *al delante de la iglesia, delante mismo de la iglesia, delante por delante de la iglesia*.

2. Sobre l'eliminació de la preposició *de*, davant de les paraules rígides de locucions adverbials o de preposicions que signifiquen el lloc relatiu de les coses, cal tenir presents aquests punts:

a) La preposició *de* és usada dels clàssics catalans antics i no té res de castellanisme:

estant dins e fora del cor (Somni 966).
fora son de mon seny (Somni 1.759).
exí quasi fora de son seny (Valter 589).
estaven ensemps los uns prop dels altres (Somni 1.829).
no es alcuna cosa pus luny del cel que l centre de la terra (Somni 2145).
entorn d'aquells ha gran foch (Somni 2.021).

b) L'ús d'aquest *de* el suposen les maneres tan catalanes de dir: *davant meu, darrera teu, sobre seu, sota teu, vora seu; al meu davant, al seu darrera, a la vora vostra. Meu, teu, seu, nostre, són per de mi, de tu, d'ell, de nosaltres;*

davant de mi
darrera de tu
a la vora de nosaltres

davant meu
darrera teu
a la vora nostra

És el mateix cas de *contra de mi = contra meu; d'amagat de mi = d'amagat meu; fabricat de nosaltres = fabricat nostre*.

c) La preposició *de* és indispensable després de les locucions adverbials substantivades, és a dir, quan porten l'article: *al davant de, al damunt de, al costat de, al fons de, a l'entorn de, al dessobre de, al des-sota de, etc.; pel damunt de, pel davant de, etc.*, i després de les locucions adverbials reforçades: *davant mateix de, davant per davant de, costat per costat de, sota de tot de*.

Se m'acostava a la vora del llit.

Al davant de les escales de l'església em posava formal.
M'havien de dar aiguanaf quan passàvem pel davant de l'apotecaria.

La meua finestra donava davant mateix del rellotge del campanar.

Sota mateix de la roca, hi ha la font.

Estem costat per costat de la rectoria.

Davant per davant de Jesús Simó no gosava aguantar-li la mirada.

Dalt de tot de la teulada hi ha una teula partida.

Iguals construccions té el francès: *au devant de, a l'endroit de, par dessus de, autour même de, etc.*

En tots aquests casos deixar de posar la preposició de portaria un capgirament de sentit:

A la vora del llit
Al davant de les escales
Pel davant de l'apotecaria
Davant mateix del relotge
Sota mateix de la roca
Davant per davant de Jesús
Dalt de tot de la teulada

A la vora, el llit
Al davant, les escales
Pel davant, l'apotecaria
Davant mateix, el relotge
Sota mateix, la roca
Davant per davant, Jesús
Dalt de tot, la teulada

En els exemples de la segona columna, per omisió de la preposició *de*, el nom que ve a la fi deixa d'ésser el terme de relació local i passa a antecedent, com si fos: *el llit a la vora; les escales al davant; l'apotecaria pel davant; el relotge davant mateix*, etc.

d) Quan els adverbis o preposicions de lloc relatiu no van substantivats ni reforçats, admeten *de* o el deixen; però no és el mateix el matis de sentit en tots dos casos:

Exemples amb *DE*:

Davant de la finestra hi ha posada una tauleta vella.
A matar els cigalots *dalt dels* pins amb la cervetana.
Sota de can Feliu hi passava el Noia.
Un roure que hi havia a la banda baixa *prop de* la casa.

En tots aquests exemples *davant de*, *dalt de*, *sota de*, *prop de*, *a darrera de*, ideològicament són forts, és a dir, fan parar l'esment, perquè senyalen un lloc que té importància per ell mateix, més que el mateix terme de referència.

Exemples sense *DE*:

Valter vivia *fora* sa casa ab sobirana amor de les gentes (Valter 218).
S'estaven *vora* mar.
Les sabates són aquí *sota* el llit.
Dintre l'alcova el llit de xicarandar.
De *sota* el pebrer estant.
M'amago el cap *dins* el llit.
D'on surts ara? — *De davall* terra com els conills.
Per sobre les copes més verdes i molsudes dels pins es veuen les illes.
El paquet va passar *per darrera* Sant Antoni del nínxol de la llar de foc.

En tots aquests altres exemples *fora*, *vora*, *sota*, *dintre*, *dins*, *de davall*, *per sobre*, *per darrera*, ideològicament són febles, és a dir, no fan parar l'atenció, que s'en va directament al terme de referència, perquè ara té importància per ell mateix i no més és matisat lleugerament per les paraules locatives. *Dintre l'alcova* és quasi equivalent de *a l'alcova*, però amb un matis d'interioritat. *De devall terra* és equivalent a *de terra* matisat també amb indicació d'interioritat.

Ara bé, voler donar més força al lloc que indica la paraula locativa, o al terme de referència matisat de lloc, és cosa que depèn de la mentalitat de la persona que parla, i aquesta no es pot subjectar a una regla mecànica. Si per simplificar establir com a regla general l'omissió de la preposició *de* en tots aquests casos, farem impossible d'un cop aquesta expressió de matisos, i aleshores la gramàtica no serà pel llenguatge, com és de raó, sinó que sacrificarem el llenguatge a la gramàtica. A més, aquesta omisió sistemàtica pot portar confusions de sentit en els exemples de la primera categoria, perquè també aquí pot involucrar un canvi de relacions:

S'obri la terra i engolí Datan,
i es tancà *damunt* la colla d'Abiron (Ps. 105, 17).

El ritme d'aquest exemple porta naturalment a fer una parada després de *damunt*, d'on *damunt* resulta llegit com si fos un adverbí, i aleshores la colla d'Abiron passa a ésser el subjecte de *es tancà*. Aquesta inversió de sentit seria impossible si no s'hagués suprimit la preposició *de*, per perjudici: *es tancà damunt de (sobre) la colla d'Abiron*.

Compareu també *a dalt de tot* i *a dalt tot*.

e) Quan aquestes expresions de lloc relatiu s'usen en sentit figurat, no escaient-se aleshores tenir més importància el lloc que el terme, resulta que la preposició *de* és sobrera:

No representa una senyoria *sobre* pàries, remences i esclaus.
El rastre del crepuscle es va fonent de mica en mica *dins* la negra nit.

Em va fer baixar el cap *davant* els designis de Déu.
Tots els arbres callen i aguanten l'alè *davant* el roure gros.
El van vendre *sota* preu.

Compareu *sobretot* i *sobre de tot*.

3. Tornant al cas de la consulta, si volíem partir del patró castellà *enfrente de la iglesia*, calia conservar el *de*, fent *enfrent de l'església*, perquè evidentment és primària aquí la indicació del lloc. *Enfront l'església* sense *de* importa una inversió de relacions i equival a *al davant l'església*, això és, *l'església enfront*, que correspon a *la iglesia enfrente*, i segurament que no volia dir això el redactor de l'anunci.

El secretari de redacció.

ANALECTA SACRA TARRACONENSIA

1932

Fascicle primer

Estudis d'Història i Cultura Catalana

SUMARI:

L'arquebisbe de Saragossa, canceller de Pere III, per J. Rius Serra, Prev.

Galeries catalanes enviades al Papa Urbà V, per J. Vives, Prev.

La corona d'Aragó i el començament de les anualitats papals, per J. Vincke.

Traspàs i sebolliment del bisbe electe d'El-na, Frederic Cornet, per J. Serra Vilaró, Prev.

Diplomatari de Sant Ramon de Penyafort (Nous documents), per Ll. Feliu, diaca.

L'inventari de béns mobles de la Infanta Joana, per Xavier de Salas.

Una versió grega de nou escrits d'Arnau de Vilanova, per J. Carreras i Artau.

Notes d'Arxiu: Un nou sermó de Sant Bernat.

FOMENT DE PIETAT

QÜESTIONS RELIGIOSES

Els temes de més gran interès.
Els autors de màxima autoritat.

Il·lm. J. Torras i Bages

QUÈ ÉS LA MAÇONERIA?

80 pàgs. de text.

75 cèntims.

Cardenal Vidal i Barraquer

**LA SECULARITZACIÓ
DELS CEMENTIRIS**

34 pàgs. de text.

40 cèntims.

Il·lm. Isidre Gomà

MATRIMONI CIVIL I DIVORCI

62 pàgs. de text.

60 cèntims.

Nous fascicles en premsa

Adquiriu-los!

Propagueu-los!

FOMENT DE PIETAT

Biblioteca d'Exercicis Espirituals

Es finalitat d'aquesta biblioteca la publicació d'una col·lecció de llibres ordenats a donar-nos un coneixement autèntic i perfecte del text i de l'esperit dels Exercicis Espirituals de Sant Ignasi de Loyola, afavorint als qui els donen i als qui els reben, puix uns i altres necessiten instruments de direcció i d'acció, com ho proven els advertiments que tan sovintegen en el text del llibre ignasià.

Han estat ja publicats el següents:

VOLUM I Sant Ignasi de Loyola autor dels Exercicis Espirituals, pel P. Ignasi Casanovas S. I. Aquest volum, de 424 planes, conté la vida de St. Ignasi del qual es dona un magnífic retrat espiritual.

VOLUM II Text i versió dels Exercicis Espirituals de Sant Ignasi de Loyola, pel P. Josep Calveras S. I., volum de 200 planes amb el text original i versió catalana del llibre de Sant Ignasi.

VOLUM III Introducció als Exercicis Espirituals de Sant Ignasi de Loyola. Teoria i Preparació, pel P. Ignasi Casanovas S. I. Consta de 332 planes, en les quals trobaran, Directors i Exercitants, profitoses ensenyances per al bon èxit espiritual dels Exercicis.

A punt de sortir: **VOLUM IV. Primera Setmana**

Preu de cada volum: Rústega, 3 ptes.; enquadernat, 4,50 ptes.

Catecismes**Escoles****Patronats**

FOMENT DE PIETAT

ofereix el millor assortit
de Rosaris, Sants Crists
i Medalles a preus de
propaganda

**Biblioteca Històrica de la
Biblioteca Balmes**

Serie II

Volums IV, V i VI

BALMES

**La seva vida. El seu temps.
Les seves obres**

pel P. Ignasi Casanovas, S. I.

VOLUM I. 624 pàgines.

Llibre I: **L'estudiant.**

Llibre II: **Vida oculta.**

VOLUM II. 828 pàgines.

Llibre III: **Cicle apologètic i social.**

Llibre IV: **Cicle polític i filosòfic.**

VOLUM III. 844 pàgines.

Documents balmesians.

Preus dels tres volums en rústega: **90 ptes.**

No es venen volums per separat.

Ultra
SIMPLEX
ASPIRADOR
PARA EL
POLVO
EL MAS ECONOMICO

CASA ROSICH
RDA. S. PEDRO, 7
PUERTA DEL ANGEL, 25
TADINERIA, 33
TELEFONOS:
19023 y
19613


Demostraciones gratis a domicilio


FLY-TOX
insecticida liquit * Bidó blau

Acadèmia FEBRER
Passeig de Gràcia, 73, 1.^{er}

Director: D. Josep M.^a Febrer
Enginyer Industrial

PREPARACIÓ COMPLERTA per a l'ingrés en
l'**Escola d'Enginyers**
en el pròxim mes de setembre

*Estudis teòrico-pràctics d'Auxi-
liars i Tècnics Industrials*

JA SOU SUBSCRIPTORS
DE
Catalunya Social?

LÀMPARES I METALLISTERIA
INSTAL·LACIONS I REPARACIONS

SALVADOR COROMINA

Aigua - Sanejament - Comptadors d'aigua
(abonaments per a conservació i lectura) - Electricitat - Gas

Plaça de Catalunya, 4 BARCELONA Telèfon 15794



PLAÇA DEL PI, 3 (enfront l'Església)

**EL MALTA
"NATURA"**

**FORTALECE
Y HERMOSEA
EL ROSTRO**



**EL CAFÈ
DEBILITA**

**AFEA EL
ROSTRO**



EL CAFÈ arruïna la seva pròpia salut, arruga la cara, malmet els òrgans digestius, ronyons, fetge, sistema nerviós, etc.

Si V. rebutja el cafè i en compte d'ell pren **MALTA NATURA** beguda aromàtica, nutritiva i digestiva que resol els gasos, tindrà el rostre bell i rialler.

CASA SANTIVERI, S. A.
Oficines centrals. Colònia Santiveri
CAN TUNIS - Telèf. 33076 - BARCELONA

Acadèmia

Fundada en 1879

Avinguda Portal de l'Àngel, 38

Telèfons 18953-75303 -- Apartat 782

**Comerç : Idiomes : Taquí-Mecanografia
Peritatge, Professorat mercantil i Batxillerat**

L'Acadèmia Cots col·loca oportunament els seus alumnes dignes i capacitats.

COTS

ATENES A. G. — Provença, 157; Barcelona

FRANQUEO
CONCERTADO

CATALUNYA SOCIAL
Durán i Bas, 11
BARCELONA